

***planMER Structuurvisie
Harderwijk 2025***

Notitie reikwijdte
en detailniveau

gemeente harderwijk

PlanMER

Structuurvisie Harderwijk 2025

Notitie reikwijdte en detailniveau

31 januari 2011

Verantwoording

Titel : PlanMER Structuurvisie Harderwijk 2025
: Notitie reikwijdte en detailniveau
Opdrachtgever : gemeente Harderwijk, afdeling Ruimte & economie
Datum : 31 januari 2011
Status : definitief

gemeente harderwijk

Tauw

Projectleider : H. Maas
Auteur(s) : H. Maas, R.P.C. van Drunen
Redactie :
Projectnummer : 81038

H.J.S. Prinsen

E.M. Gerritsen

gemeente Harderwijk
Postbus 149
3840 AC Harderwijk

Tauw bv
Postbus 133
7400 AC Deventer

Havendam 56
3841 AA Harderwijk

Handelskade 11
7417 DE Deventer

Inhoudsopgave

1	Inleiding	- 6 -
1.1	Aanleiding	- 6 -
1.2	Doel van de Notitie reikwijdte en detailniveau.....	- 6 -
1.3	Doel van het planMER.....	- 7 -
1.4	Leeswijzer	- 7 -
2	Structuurvisie Harderwijk 2025.....	- 8 -
2.1	Structuurvisie algemeen.....	- 8 -
2.2	Stadsvisie Harderwijk 2031	- 8 -
2.3	Structuurvisie Harderwijk 2025	- 9 -
2.4	Nieuwe ontwikkelingen in de Structuurvisie Harderwijk 2025.....	- 9 -
3	Toetsingskader.....	- 14 -
3.1	Algemeen	- 14 -
3.2	Wettelijke eisen voor het planMER	- 14 -
3.3	Milieubeleidsplan 2009-2012	- 15 -
3.4	Overige milieubeleid	- 15 -
4	Procedure en opbouw van het planMER.....	- 16 -
4.1	Uitgebreide procedure	- 16 -
4.2	Opbouw van het planMER.....	- 18 -
4.3	Het vervolgtraject.....	- 21 -
	Bijlage overzicht wet- en regelgeving en beleidsdocumenten.....	22

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Harderwijk staat aan het begin van het proces dat moet leiden tot de Structuurvisie Harderwijk 2025 voor het hele grondgebied van de gemeente, zie kaart 1. De structuurvisie is het planologische kader voor de ruimtelijke ontwikkelingen van de gemeente Harderwijk naar 2025. De structuurvisie is het plan dat het ruimtelijk kader geeft voor mogelijke m.e.r.(beoordelings)plichtige activiteiten, zoals aangegeven in bijlage C en D van het Besluit milieueffectrapportage of activiteiten waarvan niet vaststaat dat ze geen significante negatieve effecten hebben op natuurgebieden. Dit zijn activiteiten waarvoor conform het Besluit milieueffectrapportage een planm.e.r.-plicht¹ geldt. Daarom stellen wij een planMER² op om de milieueffecten inzichtelijk te maken.

Los van m.e.r.-plicht kan het opstellen van een planMER voortkomen uit de ambitie om zorgvuldig om te gaan met milieuwwaarden in het plangebied, te streven naar duurzame ontwikkeling of om bestuurders en belanghebbenden gestructureerd en expliciet in de discussies te betrekken.

1.2 Doel van de Notitie reikwijdte en detailniveau

De eerste stap van de uitgebreide m.e.r.-procedure is de raadpleging van de adviseurs en betrokken bestuursorganen. Dit zijn de adviseurs en bestuursorganen die wij ook bij de voorbereiding van de structuurvisie moeten betrekken. Hiervoor gebruiken wij deze Notitie reikwijdte en detailniveau. De notitie geeft duidelijkheid over de reikwijdte van het planMER:

- wat is het onderzoeksgebied of plangebied;
- welke functies komen in de nog op te stellen structuurvisie;
- wat is het studiegebied waar de milieueffecten redelijkerwijs nog een rol van betekenis spelen.

Ook beschrijft de notitie het detailniveau van het planMER:

- wat is het niveau van de milieueffecten die wij gaan onderzoeken;
- welke bronnen raadplegen wij om de milieueffecten in beeld te brengen;
- wat is het detailniveau van de milieuonderzoeken die noodzakelijk zijn.

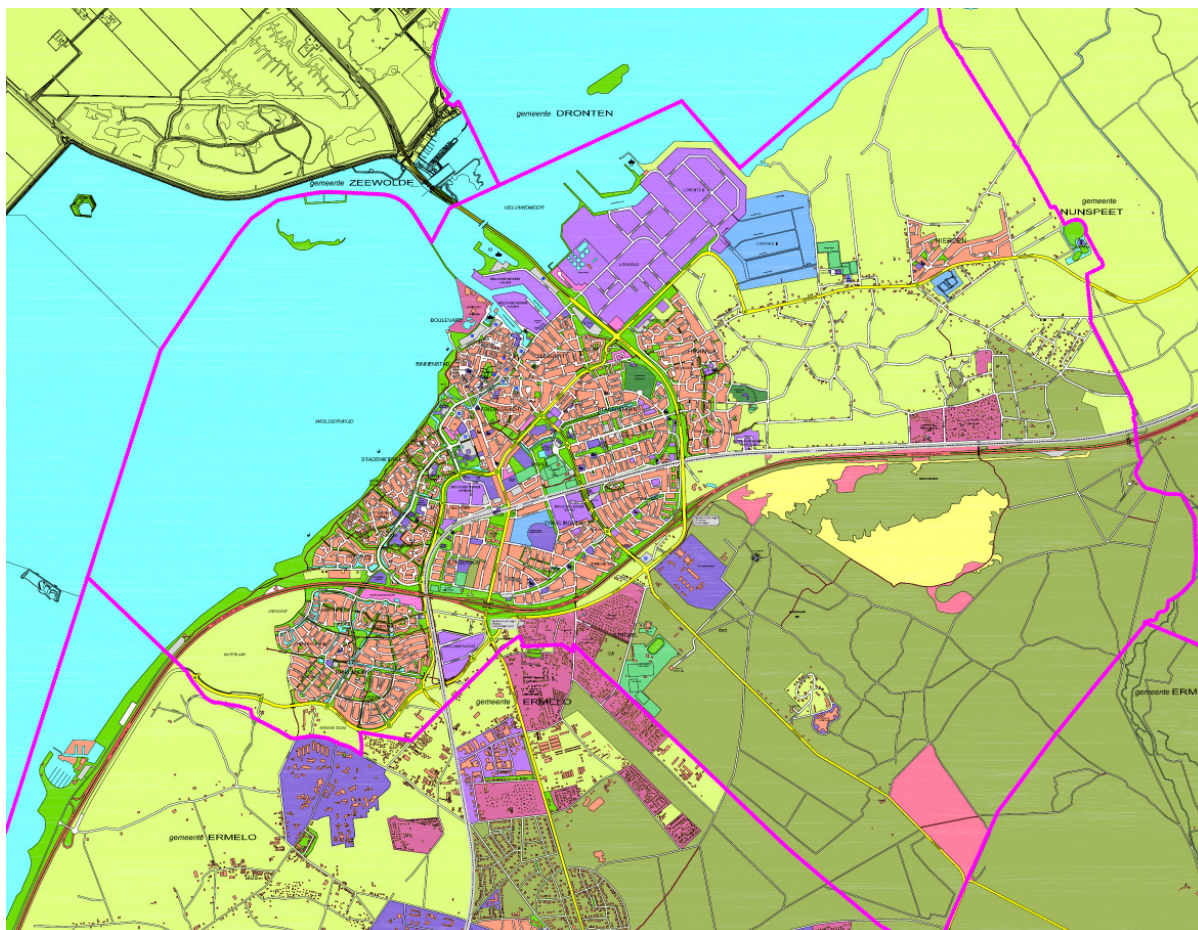
¹ MER en m.e.r.

De gebruikte afkortingen voor het milieueffectrapport en de procedure van milieueffectrapportage leiden regelmatig tot verwarring. MER is de afkorting voor het milieueffectrapport, het rapport waarin het verplichte milieuonderzoek staat. De afkorting van de procedure van milieueffectrapportage is m.e.r..

² PlanMER en projectMER.

De m.e.r.-regeling kent twee soorten MER, een planMER en projectMER. Voor plannen die een kader vormen voor toekomstige m.e.r.-plichtige activiteiten is een planMER nodig. Het doel van het planMER is om ook meer strategische keuzes te onderbouwen met milieu-informatie. Een planMER is afgestemd op het abstractieniveau waarop de besluitvorming plaatsvindt.

Voor een concreet besluit over een m.e.r.-plichtige activiteit is een projectMER nodig. Omdat het plan dan concreter is, is ook de milieu-informatie gedetailleerder en kwantitatief.

Kaart 1 gemeente Harderwijk, de gemeentegrens(rose) is de grens van het plangebied

1.3 Doel van het planMER

Doel van de procedure voor milieueffectrapportage is het milieubelang een volwaardige rol te laten spelen bij de besluitvorming in projecten die belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kunnen hebben. Belangrijke milieuaspecten leveren vroeg in het proces waardevolle informatie op voor het maken van de afweging welke functie op welke locatie het best tot zijn recht komt. Het planMER Structuurvisie Harderwijk 2025 heeft daarmee een belangrijke onderzoeksfunctie voor de besluitvorming door toekomstige ontwikkelingen te onderzoeken op hun voor- en nadelen voor het milieu.

Het planMER heeft ook een belangrijke communicatiefunctie naar inwoners, ondernemers, college van burgemeester en wethouders en gemeenteraad, de provincie Gelderland en andere belanghebbenden. Goede communicatie is noodzakelijk voor het welslagen van de ontwikkeling van de structuurvisie. Een goede communicatie bestendigt en vergroot het benodigde draagvlak.

1.4 Leeswijzer

Deze notitie gaat in op de Structuurvisie Harderwijk 2025, het toetsingskader voor het planMER, de procedure voor het planMER en de opbouw van het planMER. In hoofdstuk 2 gaan wij kort in op de structuurvisie: wat houdt een structuurvisie in en hoe ziet het proces om te komen tot de structuurvisie er uit. Hoofdstuk 3 gaat in op de verschillende milieuthema's die in het planMER aan de orde komen en beschrijft het toetsingskader. In het 4^e hoofdstuk geven wij een beschrijving van de m.e.r.procedure en geeft een doorkijk naar het vervolg van het traject.

2 Structuurvisie Harderwijk 2025

2.1 Structuurvisie algemeen

De structuurvisie is een visie op de leefomgeving met een economische, sociale en ruimtelijke component voor de middellange en lange termijn waarin de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling en de hoofdzaken van het te voeren beleid zijn aangegeven.

De structuurvisie is het richtinggevende kader waarin voor overheden, maatschappelijke organisaties, private partijen en burgers duidelijk wordt welk ruimtelijk, economisch en sociaal beleid de gemeente nastreeft. Ook geeft de gemeente aan hoe zij de voorgenomen ontwikkelingen wil realiseren.

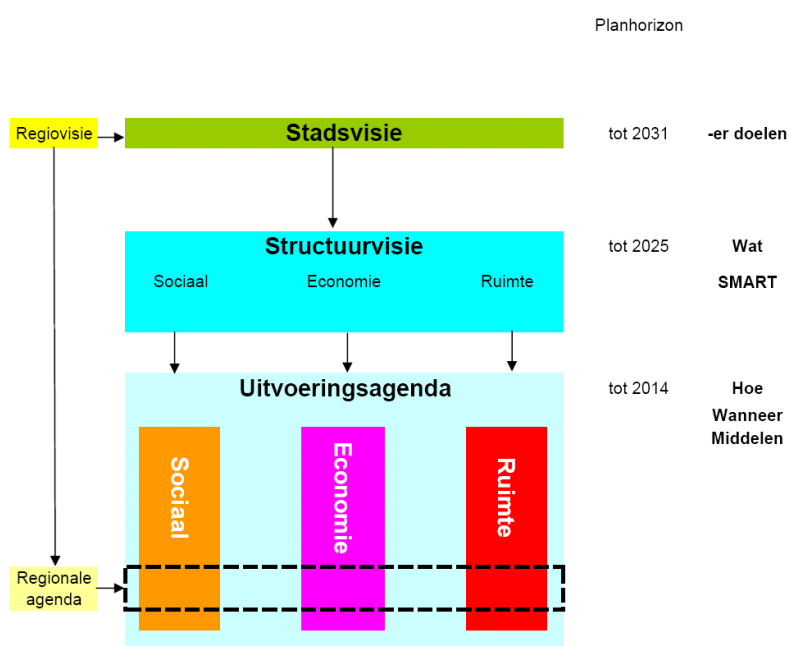
2.2 Stadsvisie Harderwijk 2031

In 2010 is de kaderstellende nota Stadsvisie Harderwijk 2031 vastgesteld. In deze nota wordt een drietal scenario's beschreven voor de toekomstige ontwikkeling van Harderwijk. Op 10 juni 2010 heeft de gemeenteraad uit drie scenario's, vasthouden, verdiepen en verbreden, scenario 2 (verdiepen) gekozen als het gewenste ontwikkelingscenario, waarbij Harderwijk zich inzet voor het opstellen van een aansprekende regionale agenda.

Scenario 2 is, zoals in de Stadsvisie Harderwijk 2031 staat omschreven, het scenario van de kansen. Harderwijk kiest voor een aantal speerpunten die samenhangen met nieuwe grote ontwikkelingen. Hierdoor krijgt Harderwijk een stedelijke allure. In dit scenario blijft Harderwijk zich ontwikkelen. De gemeente als geheel ondergaat hierdoor ingrijpende veranderingen. Harderwijk is in dit scenario in 2031 een ondernemende en open gemeente. De Stadsvisie richt zich op thema's: woonklimaat, maatschappelijke voorzieningen, werken en bereikbaarheid.

De gemeenteraad heeft voor verdiepen gekozen omdat dit scenario de basis biedt voor ontwikkeling die noodzakelijk is om van de gemeente Harderwijk een aantrekkelijke woon- en werkgemeente te maken. Bij het scenario verdiepen houdt de gemeente zelf regie, worden projecten sneller gerealiseerd en versterkt de gemeente haar centrumfunctie.

In de kaderstellende nota Stadsvisie is aangekondigd dat de visie wordt uitgewerkt in een economische visie, sociale stadsvisie en ruimtelijke structuurvisie met bijbehorende uitvoeringsagenda. In navolging van de Stadsvisie stellen we één integrale structuurvisie met uitvoeringsagenda op waarin de sociale, economische en ruimtelijke pijlers zijn geïntegreerd.

Figuur 1: Structuur van het proces

2.3 Structuurvisie Harderwijk 2025

De Structuurvisie Harderwijk 2025 geldt straks voor het gehele grondgebied van de gemeente zoals dat is bedoeld in de Wet ruimtelijke ordening.

De Woonvisie Harderwijk 2010, het Verkeersstructuurplan (mobiliteitsplan en gemeente verkeer- en vervoersplan), het Milieubeleidsplan 2009-2012, de Nota Kunst en Cultuur zijn voorbeelden van input voor de structuurvisie. De maatregelen die beschreven zijn in deze nota's nemen we op in de uitvoeringsagenda als onderdeel van de ruimtelijke structuurvisie Harderwijk 2025.

In de uitvoeringsagenda zetten wij uiteen welke maatregelen wij de komende jaren denken uit te voeren om de in de visie nog te verwoorden doelstellingen te verwezenlijken. Aan de doelstellingen koppelen wij een termijn. In de uitvoeringsagenda wordt daarom gesproken over één integrale agenda met een sociale-, economische- en ruimtelijke component.

Het eindresultaat is een structuurvisie en een uitvoeringsagenda. De structuurvisie moet een integraal document zijn waar voor de pijlers economie, sociaal en ruimte een visie op de lange termijn (tot 2025) wordt vastgelegd. In de uitvoeringsagenda leggen we vast welke maatregelen, we zowel qua middelen (geld en capaciteit) als qua tijdsplanning, we nemen om deze doelen te verwezenlijken. De uitvoeringsagenda is een separate nota voor economie, sociaal en ruimte die we jaarlijks actualiseren en is gekoppeld aan de Kadernota en Meerjarenbegroting en input is voor de (meerjaren) concernplanning.

Dit beleid in de structuurvisie schrijven wij SMART³. Met andere woorden, per sector beschrijven we de beleidsdoelen zodanig helder en transparant dat het daarna mogelijk is om te kunnen monitoren of en in hoeverre de doelen zijn bereikt en op welke termijn de doelen zijn bereikt.

Ook leggen we vast hoe de rolverdeling tussen gemeenteraad, college van B&W en de ambtelijke organisatie gestalte krijgt.

De structuurvisie is daarmee:

- het instrument voor bestuurlijke strategische keuzes;
- het instrument voor inspraak en participatie;
- het instrument voor overig gemeentelijk beleid;
- het instrument voor overleg en afstemming met rijk, provincie en regio;
- het instrument voor inhoudelijke doorwerking naar ander gemeentelijk beleid waaronder bestemmingsplannen;
- het instrument voor kostenverhaal en andere aspecten van grondbeleid.

2.4 Nieuwe ontwikkelingen in de Structuurvisie Harderwijk 2025

Een zestal grote nieuwe ontwikkelingen maken onderdeel uit van de structuurvisie. Voor vier van deze ontwikkelingen stellen wij gebiedsvisies op. Een vijfde grote ontwikkeling, Waterfront, is als autonome ontwikkeling ook onderdeel van de structuurvisie. De zesde ontwikkeling is een mogelijke transformatie van het "Eendengebied" ten oosten van de woonwijk Frankrijk. In paragraaf 4.2 beschrijven wij bij stap 2 kort hoe de nieuwe ontwikkelingen een plek krijgen in het planMER.

Intergemeentelijke structuurvisie Groene Zoom

De structuurvisie Groene Zoom maakt van het gebied tussen Drielanden en Horst-Noord een recreatief uitloopgebied met een langzaam verkeer route, mogelijkheid voor het ontwikkelen van maximaal 50 woningen, recreatieve of zorgvoorzieningen in plaats van vrijkomende agrarische bebouwing, in het oostelijk deel werklandschappen en scharnierpunten. De gemeenteraad heeft de structuurvisie Groene Zoom op 20 januari 2011 vastgesteld. Kaart 2 op pagina 11 geeft het plangebied weer.

³ SMART staat voor Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdgebonden

Structuurvisie Groot Sypel

Doel van de structuurvisie Groot Sypel is het verkrijgen van samenhang in het gebied. De denkrichting die voorlopig wordt gevolgd, is dat door de ontwikkeling van een blauwe en een groene drager 4 kwadranten ontstaan:

1^e kwadrant handhaven van woningen;

2^e kwadrant een stadspark met ontwikkelstrook en het uitplaatsen bedrijvigheid

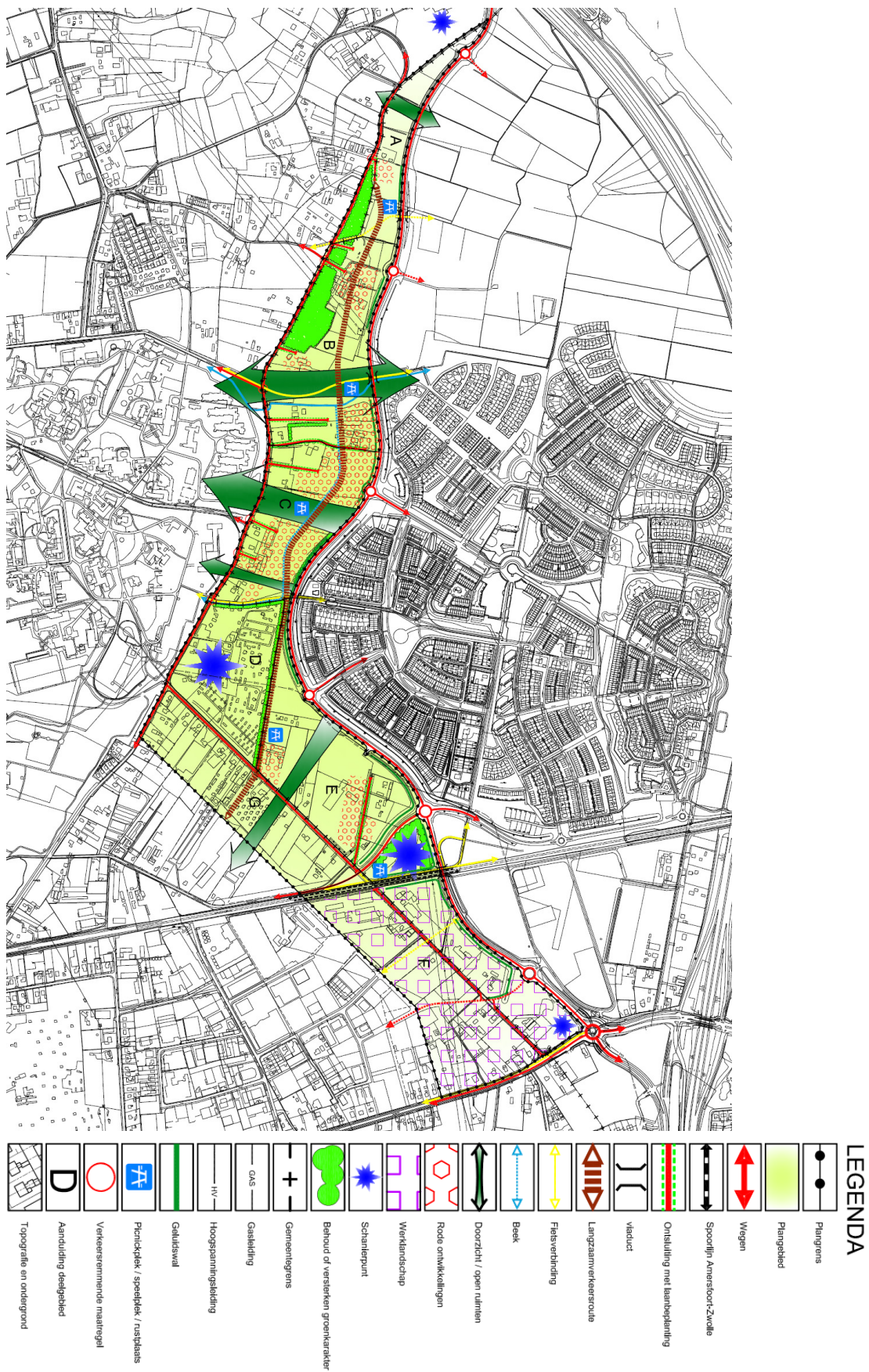
3^e kwadrant indoorsport met tweede sporthal en een cluster van Sports & Games;

4^e kwadrant outdoor sport.

De structuurvisie voor Groot Sypel is nog in ontwikkeling en heeft nog geen status.

Structuurvisie Stationsgebied

Belangrijke aanleiding van de ontwikkeling van het Stationsgebied is de realisatie van Randstadspoor waardoor een ongelijkvloerse kruising van het spoor met de Oranjelaan/Stationslaan nodig wordt. Op langere termijn is grootschalige woningbouw, kantoorontwikkeling en zorg- en onderwijsinstellingen voorzien. De structuurvisie heeft met ingang van 25 november 2010 zes weken ter inzage gelegen en zal in het voorjaar van 2011 voor vaststelling aangeboden worden aan de gemeenteraad. Kaart 3 op pagina 12 geeft het plangebied weer.

Kaart 2 structuurvisie Groene Zoom

PLANKAART

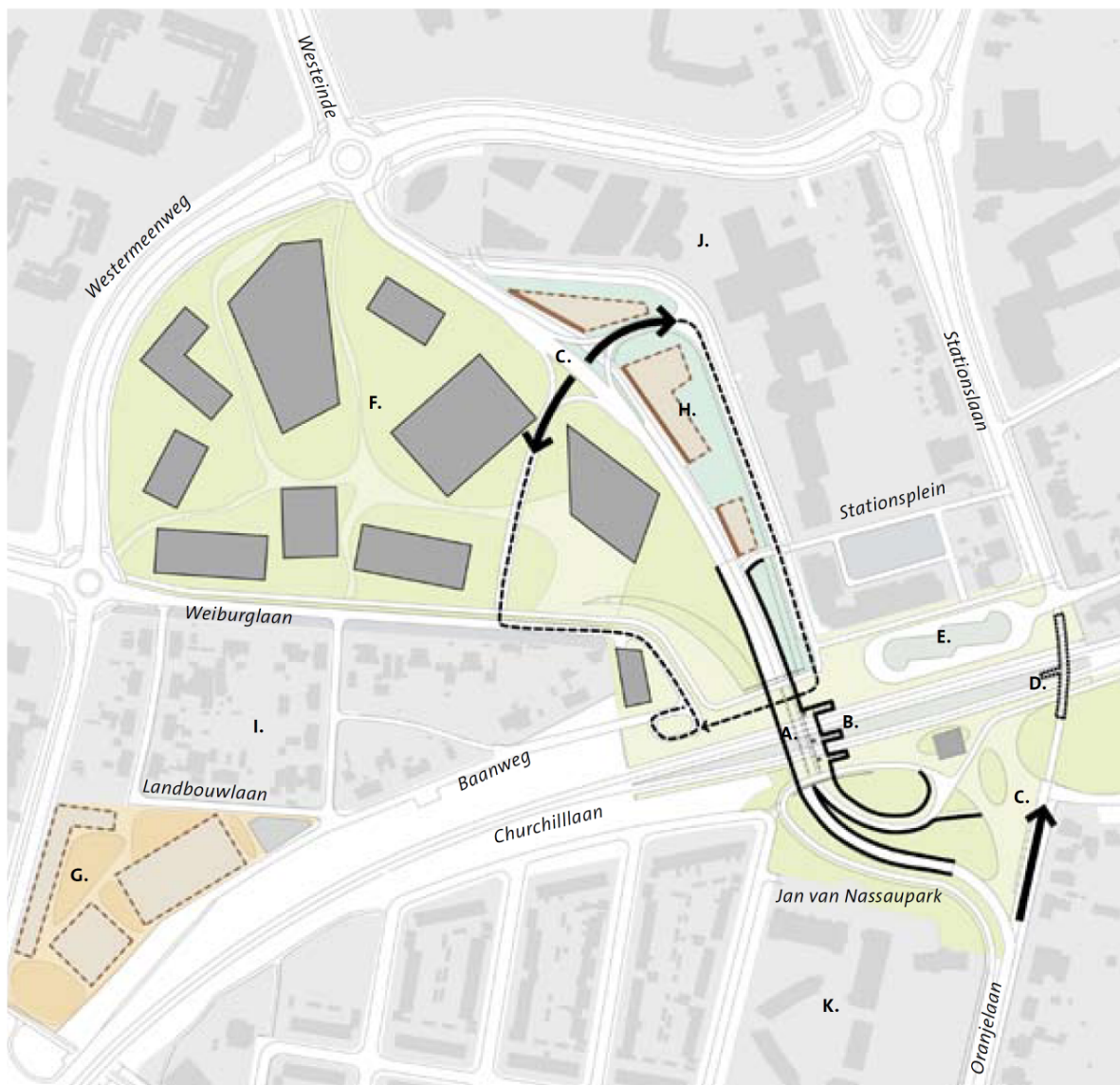
Ontwikkelcondities

- A. Auto-fietstunnel + opgangen
- B. Voetgangersopgang perron west
- C. Afslagen van transitroute
- D. Voetbrug met oostelijke toegang perrons
- E. Locatie busstation
- F. Campusgebied met bouwgebieden
- G. Woonwerkgebied
- H. Gebied voor werkfuncties en voorzieningen
- Ontwikkelgebied bebouwing
- Indicatief ontwikkelgebied
- Rooilijn

Aangrenzende bestaande gebieden

(blijven onveranderd)

- I. Nachthok (wonen)
- J. Kantoor-werkfuncties en scholencluster
- K. Jan-van-Nassau Kazerne (wonen)

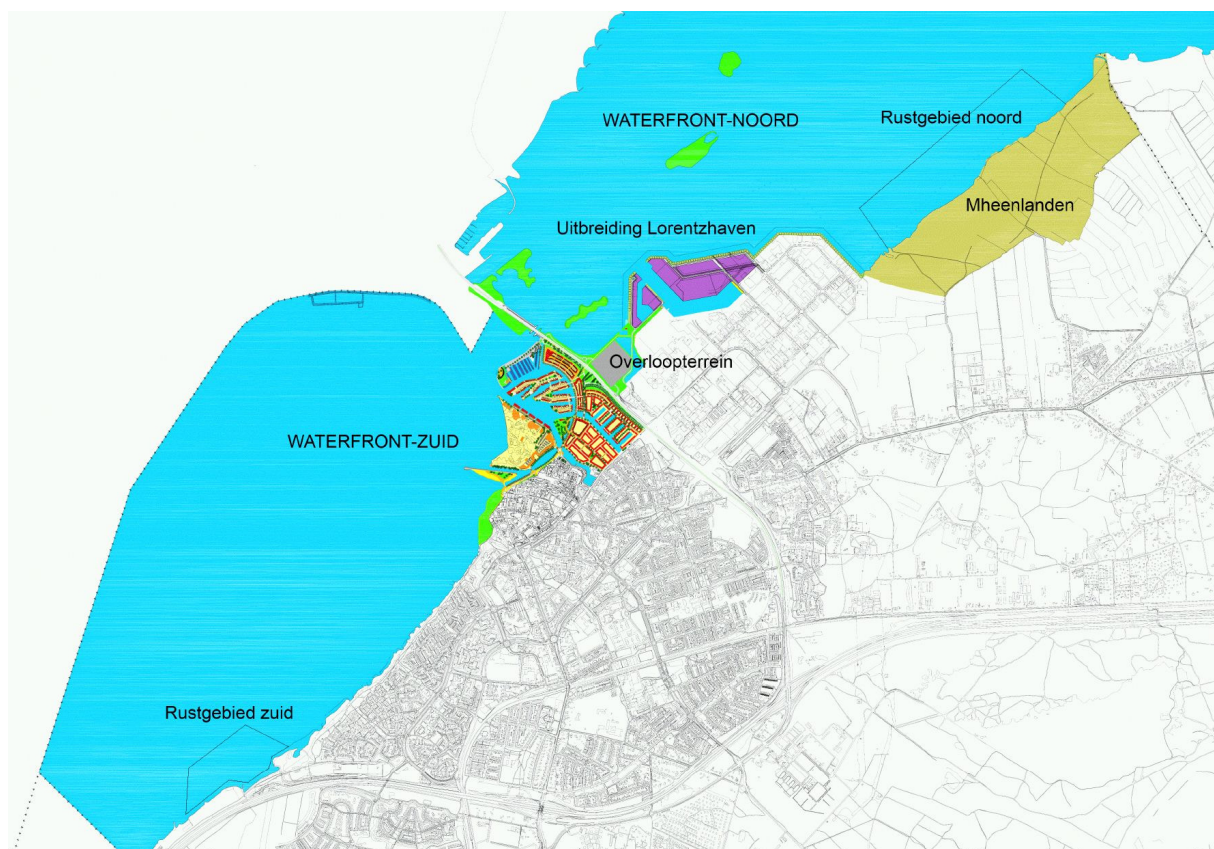
Kaart 3 structuurvisie Stationsomgeving

Structuurvisie Zuidelijke Stadsrand

De denkrichting voor de structuurvisie Zuidelijke Stadsrand biedt ruimte voor kantoorontwikkeling langs de A28 en de Oranjelaan, leisurecluster 'Nature-experience' en Kennispark Duurzame ontwikkeling op het Bouw en Infrapark. De structuurvisie voor de Zuidelijke Stadsrand is nog in ontwikkeling en heeft nog geen status.

Waterfront

Een 5^e grote ontwikkeling in de gemeente Harderwijk is het Waterfront. Waterfront omvat aan de noordkant van de N302 de aanleg van een nieuw bedrijventerrein (Lorentz Haven), een groot parkeerterrein en de herinrichting van de Mheenlanden met als doel natuurontwikkeling en -herstel. De ontwikkelingen aan de zuidkant van de N302 zijn verkleuring van het bedrijventerrein Haven van industrie naar wonen, verplaatsing en aanleg van jachthavens, herstructurering van de Boulevard en de aanleg van een strandeiland. Voor Waterfront is recent een m.e.r.procedure gevolgd en zijn inmiddels diverse bestemmingsplannen vastgesteld en in procedure. In het planMER voor de Structuurvisie Harderwijk 2025 nemen wij Waterfront daarom als autonome ontwikkeling mee.

Kaart 4 plangebied Waterfront

“Eendengebied”

In de loop van 2011 stellen wij een visie voor het “Eendengebied” op waarin wij waarschijnlijk een transformatie van dit gebied in opnemen.

Overige nieuwe ontwikkelingen die wij in de structuurvisie opnemen, zijn nog niet uitgekristalliseerd. De resultaten van het planMER leveren belangrijke input voor de verdere invulling van de structuurvisie en het maken van strategische keuzes.

3 Toetsingskader

In dit hoofdstuk geven wij een overzicht van de toetsingskaders die wij hanteren voor het in beeld brengen van de milieueffecten en het opstellen van het planMER. Hierin maken wij onderscheid in landelijke wet- en regelgeving en ons eigen gemeentelijk beleid.

3.1 Algemeen

Voor het beoordelen van de milieueffecten vormen diverse bronnen een toetsingskader. In de eerste plaats stelt de Wet milieubeheer eisen aan het planMER. In paragraaf 3.1 hebben wij deze eisen opgesomd. Ook gelden voor verschillende milieuthema's sectorale wetten (bijvoorbeeld Wet geluidhinder, Wet bodembescherming, et cetera), besluiten (bijvoorbeeld Besluit externe veiligheid inrichtingen, et cetera) en richtlijnen waarin grens- en richtwaarden (wettelijk) zijn vastgelegd.

Voor de Structuurvisie Harderwijk 2025 is ook gemeentelijk beleid van belang. Het Milieubeleidsplan 2009-2012 is hierin medesturend. In het milieubeleidsplan is voor verschillende milieuthema's een hoger ambitieniveau, het milieukwaliteitsbeeld, opgenomen dan de wettelijke kaders voorschrijven. Bij het bepalen van de effecten heeft het Milieubeleidsplan 2009-2012 de voorkeur boven het wettelijk kader in de gevallen waar het milieubeleidsplan een hoger milieukwaliteitsbeeld ambieert dan het wettelijk kader. Een korte toelichting op het milieubeleidsplan staat in paragraaf 3.2. Paragraaf 3.3 geeft een korte beschrijving van het overige milieubeleid.

De (milieu)onderzoeken die noodzakelijk zijn voor het planMER hebben een globaal en inventariserend karakter dat past bij het detailniveau van een structuurvisie. Niet voor alle milieuaspecten is onderzoek nodig omdat voor een deel de benodigde informatie al aanwezig is. Naast de 'klassieke' milieuaspecten (luchtkwaliteit, geur, geluid, bodem, externe veiligheid) zijn ook duurzaamheid en klimaat, ecologie, landschap, cultuurhistorie en archeologie onderwerp van studie. In het planMER maken wij verdeeld over verschillende thema's de milieueffecten inzichtelijk zoals beschreven bij stap 3 in paragraaf 4.2.

3.2 Wettelijke eisen voor het planMER

In artikel 7.7 van de Wet milieubeheer is vastgelegd aan welke inhoudelijke eisen een planMER moet voldoen. Het milieueffectrapport geeft in ieder geval:

- a. een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd;
- b. een beschrijving van de voorgenomen activiteit, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen, en de motivering van de keuze voor de in beschouwing genomen alternatieven;
- c. een overzicht van eerder vastgestelde plannen die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven;
- d. een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien die activiteit noch de alternatieven worden ondernomen;
- e. een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de beschreven alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven;
- f. een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven mogelijke gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven mogelijke gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven;
- g. een beschrijving van de maatregelen om belangrijke nadelige gevolgen op het milieu van de activiteit te voorkomen, te beperken of zoveel mogelijk teniet te doen;
- h. een overzicht van de leemten in de beschrijvingen, bedoeld in de onderdelen d en e, ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens;
- i. een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieueffectrapport en van de daarin beschreven mogelijke gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven.

3.3 Milieubeleidsplan 2009-2012

Het Milieubeleidsplan 2009-2012 gaat uit van een gebiedsgericht milieubeleid. Elk gebied in de gemeente Harderwijk heeft afhankelijk van de functie van dat gebied een eigen karakter met de daarbij behorende effecten op de omgeving. Het milieubeleidsplan beschrijft per gebied de bestaande situatie. Hetzelfde is gedaan voor een aantal specifieke bronnen. Voor elk gebied en elke bron is een milieukwaliteitsbeeld opgesteld. Omdat niet elk gebied en elke bron gelijk is en niet elk milieuthema daarin een rol speelt, ligt het accent niet altijd op hetzelfde milieuthema.

In het milieubeleidsplan speelt de koppeling tussen de gevolgen van de reguliere milieuaspecten (geluid, bodem, geur, etc.) en het effect van de milieuaspecten op de gezondheid een belangrijke rol. Met een GES-score (gezondheidseffectscreening) kan inzichtelijk gemaakt worden wat het effect van de relevante milieuthema's is op de gezondheid voor de mens. De gezondheidseffectscreening kan in een vroeg stadium een belangrijk hulpmiddel zijn voor een goede ruimtelijke keuze voor een bepaald gebied.

3.4 Overige milieubeleid

Behalve de Wet milieubeheer en het Milieubeleidsplan 2009-2012 zijn er nog talloze andere wetten, besluiten, richtlijnen en beleidsdocumenten die een toetsingkader vormen voor het planMER. Het gaat te ver om daar in de Notitie reikwijdte en detailniveau op in te gaan. Wij hebben ons daarom beperkt tot een overzicht van de relevante wet- en regelgeving en beleidsdocumenten. Het overzicht is in de bijlage opgenomen.

Uit dit overzicht destilleren wij de toetsingskaders voor het bepalen van de (milieu)effecten. Waar nodig vindt overleg plaats met de opstellers van beleidsdocumenten om te bepalen of het betreffende document een relevant toetsingskader voor het planMER is.

4 Procedure en opbouw van het planMER

4.1 Uitgebreide procedure

In de Wet milieubeheer zijn twee m.e.r.-procedures opgenomen, een uitgebreide en een beperkte procedure. Voor een planMER geldt de uitgebreide procedure die uit een aantal stappen bestaat. Een schematische weergave van de procedure is opgenomen in figuur 2.

Het proces begint met een schriftelijke mededeling van de initiatiefnemer aan het bevoegd gezag. Deze stap vervalt wanneer, zoals bij deze structuurvisie het geval is, het bevoegd gezag zelf initiatiefnemer is.

De volgende stap is een openbare aankondiging van het voornemen om een plan, in dit geval de structuurvisie, op te gaan opstellen en dat hiervoor de m.e.r.-procedure doorlopen moet worden. Deze kennisgeving doet het bevoegd gezag. Tegen het voornemen kunnen belanghebbenden zienswijzen naar voren brengen.

Voor het bevoegd gezag geldt bij de uitgebreide m.e.r.-procedure de verplichting om in alle gevallen de adviseurs en andere bestuursorganen over de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport te raadplegen. Deze Notitie reikwijdte en detailniveau is daar voor bedoeld.

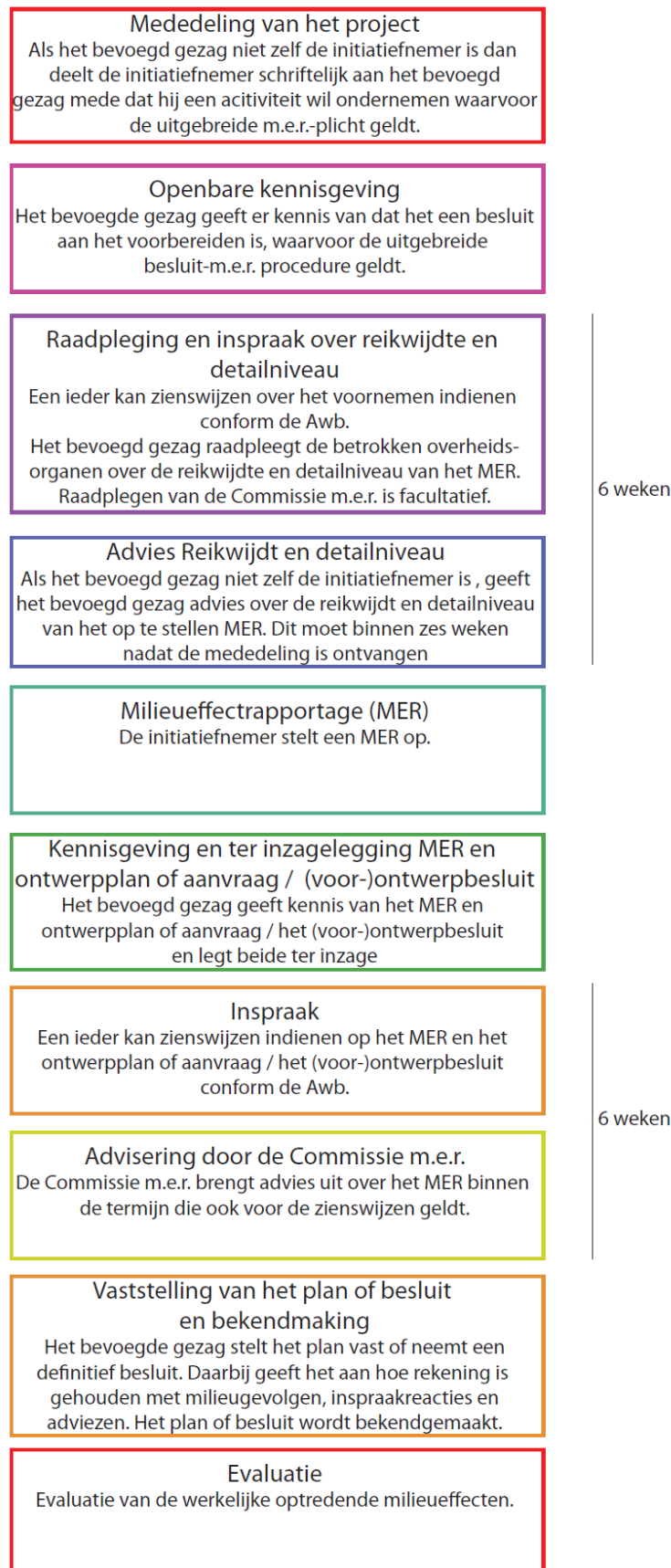
Na de publicatie stelt de initiatiefnemer het planMER op. Hiervoor is geen termijn vastgelegd. Nadat het planMER is geschreven, volgt na goedkeuring door het bevoegd gezag publicatie van het ontwerp van de structuurvisie waarvoor het planMER is geschreven. De structuurvisie en het planMER liggen 6 weken ter inzage. Tijdens de inzagetermijn kan iedereen zienswijzen over het planMER en de structuurvisie naar voren te brengen.

Een verplichte stap bij de uitgebreide procedure is het inwinnen van advies bij de commissie voor de m.e.r.. De commissie voor de m.e.r. is een onafhankelijke commissie en beoordeelt of het planMER aan de juridische eisen voldoet en inhoudelijk voldoende en de juiste informatie bevat die noodzakelijk is voor de besluitvorming door het bevoegd gezag.

Het advies van de Commissie voor de m.e.r. kan aanleiding zijn om het planMER aan te vullen.

De ingediende zienswijzen vatten wij samen in een reactienota. Hierin geven wij aan of een zienswijze aanleiding is om de structuurvisie aan te passen of niet. Ook geven wij in de nota aan of een zienswijze niet voor de structuurvisie van belang is maar wellicht wel voor een op een later tijdstip uit te werken onderdeel van de structuurvisie, bijvoorbeeld een bestemmingsplan.

Voordat de gemeenteraad de structuurvisie vaststelt, geeft de gemeenteraad eerst aan dat zij van mening is dat de m.e.r.-procedure correct en volledig is doorlopen en de gegevens in het planMER redelijkerwijs aan de structuurvisie ten grondslag kunnen worden gelegd.

Figuur 2 Schematische weergave m.e.r.-procedure

4.2 Opbouw van het planMER

Na de publicatie van het voornemen om de structuurvisie op te gaan opstellen en hiervoor een m.e.r.-procedure te doorlopen volgen 4 stappen. Tijdens elke stap werken wij aan een specifiek product. Deze stappen zijn:

Stap 1 - inventarisatie huidige situatie en autonome ontwikkelingen

Stap 2 - inventarisatie toekomstige ontwikkelingen

Stap 3 - effectbepaling alternatieven

Stap 4 - eindrapportage

Tauw en de gemeente Harderwijk voeren stap 1, 2 en 4 in nauwe samenwerking uit. Omwille van de objectiviteit voert Tauw de effectbepaling (stap 3) uit. Per stap hebben wij kort het doel en het resultaat geformuleerd.

Stap 1 - Inventarisatie huidige situatie en autonome ontwikkelingen

Na de publicatie beginnen wij met de beschrijving en verbeelding van de huidige situatie en autonome ontwikkelingen. Voor het beschrijven van de huidige situatie maken wij gebruik van de bij de gemeente beschikbare gegevens. Relevante gegevens die ontbreken en die een derde partij niet kan leveren, gaat Tauw in overleg met de gemeente onderzoeken.

De huidige situatie en autonome ontwikkeling brengen wij in beeld met één of meerdere kaarten. Dit is de referentiesituatie waartegen wij de milieueffecten van de aankomende nieuwe ontwikkelingen en hun alternatieven afzetten. De verbeelding van deze referentiesituatie vindt plaats op globaal niveau, gekoppeld aan het niveau van een globaal stedenbouwkundig (vlekken)plan.

De kaart zal in ieder geval de volgende milieuthema's verbeelden voor de huidige situatie en autonome ontwikkelingen:

- ruimtegebruik;
- verkeer en vervoer;
- woon- en leefmilieu (geluid, luchtkwaliteit en externe veiligheid);
- bodem (grond en grondwater);
- ecologie;
- landschap, cultuurhistorie en archeologie;
- duurzaamheid en klimaat;
- straling (van hoogspanningstrajecten).

Doel: De inventarisatie richt zich uitdrukkelijk op het in beeld brengen van de huidige situatie en autonome ontwikkelingen. Daaruit zijn de kwaliteiten en belemmeringen in het plangebied en de omgeving te herleiden.

Resultaat: Het resultaat van de inventarisatie is één of meerdere kaarten. Dit vormt het onderlegger van de structuurvisie.

Stap 2 - Inventarisatie toekomstige ontwikkelingen

De gemeente Harderwijk heeft als bevoegd gezag zicht op ontwikkelingen van de publieke en private sector. De ontwikkelingen die bij ons bekend zijn, leggen wij voor het planMER vast in een tabel voor zover de ontwikkelingen passen binnen het gemeentelijk beleid. Dit zijn de ontwikkelingen die volgen op de keus voor het scenario verdiepen (zie paragraaf 2.2) en in ieder geval de ontwikkelingen waarvoor wij werken aan gebiedsvisies, (zie paragraaf 2.4). Deze tabel geeft een betrouwbaar en verifieerbaar beeld van mogelijke toekomstige ontwikkelingen binnen Harderwijk.

De toekomstige ontwikkelingen zijn verschillend van aard. Enerzijds zal het gaan om ruimteaanbod: locaties die nu of in de toekomst herontwikkeld kunnen worden. Dit kan bijvoorbeeld door het verdwijnen van functies of belemmerende factoren of het ontstaan van nieuwe kansen door ontwikkelingen binnen of buiten de gemeente. Deze locaties vormen de mogelijkheden op het gebied van het ruimteaanbod. Anderzijds gaat het om ruimtevraag: ontwikkelingen die zich in Harderwijk willen vestigen of daarbinnen willen verhuizen en daarvoor een plek nodig hebben binnen de gemeentegrenzen. Deze ontwikkelingen vormen de mogelijkheden van de ruimtevraag.

Doel: Inventarisatie van toekomstige ontwikkelingen.
 Resultaat: Tabel met toekomstige ontwikkelingen / projecten en opsplitsing in ontwikkelingen met ruimtevraag en ruimteaanbod.

Stap 3 - Effectbepaling alternatieven

Na inventarisatie van de mogelijke ontwikkelingen beoordeelt Tauw deze vervolgens op de eerder vastgelegde milieuaspecten. Deze effectbepaling legt de milieueffecten van de ontwikkeling vast en daarmee de kansen en bedreigingen van de ontwikkeling voor de verschillende locaties en ontwikkelingen.

Zoals vermeld bij de omschrijving van stap 2 zijn er ontwikkelingen die het ruimteaanbod beïnvloeden en ontwikkelingen die de ruimtevraag beïnvloeden. De milieueffecten van deze ontwikkelingen bepalen we op verschillende wijzen.

Te onderzoeken milieuaspecten

De beoordeling van de milieuaspecten hangt nadrukkelijk samen met het detailniveau van het plan waarvoor het planMER bedoelt is. Het karakter van de Structuurvisie Harderwijk 2025 is globaal en sturend. Dat betekent dat de ontwikkelingen die onderdeel zijn van de structuurvisie ook globaal zijn. Het detailniveau van de beoordeling van de milieuaspecten die wij voor het planMER in beeld gaan brengen, is op dat detailniveau afgestemd en heeft dus ook een globaal en kwalitatief karakter. Waar mogelijk baseren wij de kwalitatieve effecten op eerder uitgevoerde (kwantitatieve) onderzoeken.

In tabel 2 is een overzicht opgenomen van de thema's waarvoor wij de milieueffecten inzichtelijk maken. De basis hiervoor zijn de milieuaspecten en de overige aspecten zoals genoemd in paragraaf 3.1. Deze informatie geven wij zoveel mogelijk op de kaarten weer. Ruimtelijke informatie staat dan ook centraal in de beoordeling.

Thema	Inzichtelijk maken van
verkeer en vervoer	- verkeersstructuur - knelpunten in wegennet
woon- en leefmilieu	- bestaande situatie voor de thema's geluid, luchtkwaliteit, bodem, geur en externe veiligheid - knelpunten per aspect
bodem (grond en grondwater)	- grond- en drinkwaterbeschermingsgebieden - bekende bodemverontreinigingen
water	- waterstructuur - knelpunten waterhuishoudingssysteem
ecologie	- groenstructuur - waardevolle gebieden - knelpunten
landschap	- waardevolle landschappen - waardevolle elementen en structuren
cultuurhistorie en archeologie	- waardevolle cultuurhistorische gebieden - archeologisch waardevol gebied
duurzaamheid en klimaat	- ambities voor klimaatneutraal ontwerp - ambities voor klimaatneutrale inrichting

Tabel 1 milieueffecten per thema's

Effectbepaling ruimtevraag

Een specialist bepaalt de milieueffecten van toekomstige ontwikkelingen op het gebied van de ruimtevraag. Een nieuwe ontwikkeling is een programma en vormt als het ware een puzzelstukje waarvoor we binnen de gemeente Harderwijk een passende locatie zoeken. Dit puzzelstukje bevat de randvoorwaarden op het gebied van milieuaspecten van de ontwikkeling. De effectbepaling van een ontwikkeling geschiedt met vijf puntenwaardering (waardering van ++, +, 0, -, --).

Effectbepaling ruimteaanbod

Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van het ruimteaanbod presenteren wij op een kaart. De kaart maakt op die manier inzichtelijk waar in de gemeente op termijn nieuwe ontwikkelingen kunnen plaatsvinden.

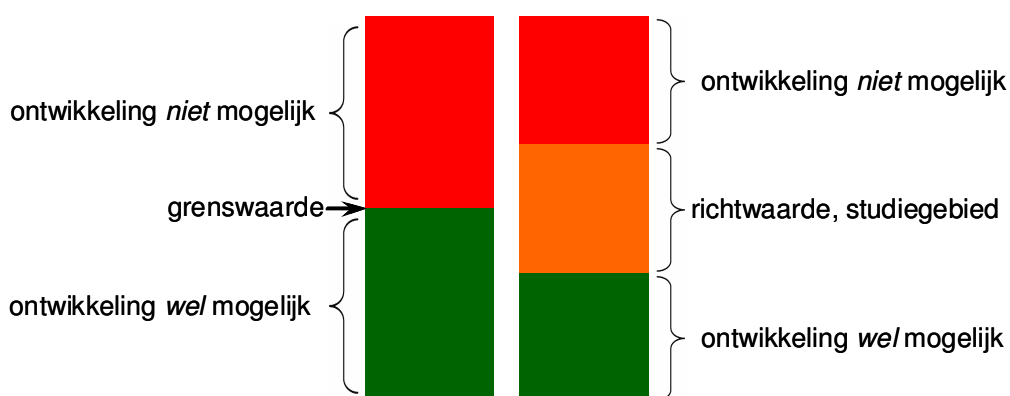
Van deze locaties bepalen we vervolgens de randvoorwaarden op van tevoren vastgelegde milieuaspecten. De locatie zelf en de plaats van de locatie binnen de gemeente bepalen de randvoorwaarden en vormen zo de mogelijkheden voor nieuwe ontwikkelingen.

Toekomstige ontwikkelingen verdelen we in types en bepalen we in overleg met Tauw. Een specialist bepaalt de effecten op het milieu per type ontwikkeling. Voorbeelden van ontwikkelingstypes zijn:

- stedelijk/landelijk wonen;
- kantoren/bedrijvigheid;
- lichte/zware industrie;
- gevoelige voorzieningen;
- voorzieningen met veel toeloop;
- winkelbestemmingen;
- groenvoorzieningen.

Met de kleuren rood, oranje en groen dichten we aan toekomstige ontwikkellocaties (ruimteaanbod) de mate van geschiktheid van types ontwikkelingen toe. Hierdoor kunnen wij aangeven welke types ontwikkelingen vanuit milieuaspecten niet kunnen (rood), welke types ontwikkelingen wel kunnen (groen) en voor welke types aanvullend onderzoek nodig is (oranje). Het uitgangspunt bij deze methode is dat we eerst onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor een nieuwe ontwikkeling binnen een groene zone. Gebruik maken van een oranje zone kan alleen als goed is onderbouwd dat de nieuwe ontwikkeling niet of niet volledig binnen een groene zone mogelijk is.

In de praktijk bestaat niet in alle gevallen een duidelijke grens tussen mogelijk en niet mogelijk. De Wet milieubeheer heeft een grens- en richtwaarde gedefinieerd. *“Een grenswaarde geeft de kwaliteit aan die op het in de maatregel aangegeven tijdstip ten minste moet zijn bereikt, en die, waar zij aanwezig is, ten minste moet worden instandgehouden”*. Dit is dus een harde grens tussen wat wel kan (groen) en wat niet kan (rood). *“Een richtwaarde geeft de kwaliteit aan die op het in de maatregel aangegeven tijdstip zoveel mogelijk moet zijn bereikt, en die, waar zij aanwezig is, zoveel mogelijk moet worden instandgehouden”*. Met andere woorden, het principe gaat uit respecteren van de richtwaarde, afwijken is geen ‘recht’. Alleen een gegronde reden kan aanleiding zijn om af te wijken van een richtwaarde. Het oranje gebied symboliseert dit.

PlanMER: koppeling ruimtevraag en ruimteaanbod

Doel van m.e.r. is het milieubelang een volwaardige rol te laten spelen bij de besluitvorming in projecten die belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kunnen hebben. Wij hebben er voor gekozen om met dit planMER een toolbox te ontwikkelen die de besluitvorming van structuurvisie Harderwijk 2025 ondersteunt.

Deze toolbox bestaat uit de koppeling van de effectbepaling op milieuaspecten op het gebied van de ruimtevraag en ruimteaanbod. Wij kunnen met deze twee ontwikkelde onderdelen van het planMER verschillende alternatieven met elkaar vergelijken op milieueffecten.

Dit kan twee kanten op: een toekomstige ontwikkeling (programma met een ruimtevraag) kunnen we op verschillende locaties (ruimteaanbod) projecteren en beoordelen waardoor wij de milieueffecten van verschillende alternatieve locaties kunnen bepalen. Hierdoor kan het gemeentebestuur een keuze maken.

Een toekomstige ontwikkeling (locatie met ruimteaanbod) beoordelen wij op randvoorwaarden voor milieuaspecten. Toekomstige ontwikkelingen zijn:

- passend (0),
- inpasbaar met maatregelen (-),
- niet inpasbaar (--),
- positief passend en versterking van het milieu met maatregelen (+) of
- versterken het milieu (++)

Zo kunnen wij van verschillende types ontwikkelingen (ruimtevraag) ook beoordelen wat het best passende alternatief (programma) voor de locatie is. Ook hier kan het gemeentebestuur een keuze maken.

Doel: Effectbepaling van alternatieven.

Resultaat: Een kaart met locaties (ruimteaanbod) waar toekomstige ontwikkelingen plaats kunnen vinden en waarvan de milieueffecten zijn bepaald; en 'puzzelstukjes' met toekomstige ontwikkelingen (programma's) waarvan de milieueffecten zijn bepaald.

Stap 4 - Eindrapportage

In de laatste stap zetten wij het voorkeursalternatief op effecten. Daarna voegen we alle producten samen en vullen we de nog ontbrekende onderdelen van het planMER in, bijvoorbeeld de leemten in kennis en een aanzet voor het evaluatieprogramma. Verder stellen we de samenvatting van het planMER in deze stap op.

Doel: een goed onderbouwde en integrale milieuhygiënische onderbouwing voor de Structuurvisie Harderwijk 2025.

Resultaat: een goed leesbaar planMER dat voldoet aan de wettelijke inhoudseisen en dat ondersteund door kaartmateriaal en referentiebeelden een duidelijk beeld geeft van de relevante milieukeuzes voor het plangebied.

4.3 Het vervolgtraject

Nadat het definitieve planMER is geschreven, bieden wij het planMER als onderdeel van de Structuurvisie Harderwijk 2025 aan het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad aan. Na goedkeuring door het gemeentebestuur volgt gelijktijdig de openbare bekendmaking van het planMER en het ontwerp van de structuurvisie. Beide documenten inclusief de daarbij behorende bijlagen liggen 6 weken ter inzage. Belanghebbenden en betrokken bestuursorganen kunnen binnen de inzagetermijn hun zienswijzen kenbaar maken.

In deze periode bieden wij het planMER ook aan de Commissie voor de m.e.r. aan voor advies over het planMER. De commissie voor de m.e.r. is een onafhankelijke commissie en beoordeelt of het planMER aan de juridische eisen voldoet en inhoudelijk voldoende en de juiste informatie bevat die noodzakelijk is voor de besluitvorming door het bevoegd gezag.

Na de publicatie en de advisering door de commissie voor de m.e.r. kan het vervolgtraject bestaan uit:

- het opstellen van een reactienota waarin wij de inspraakreacties en adviezen op het planMER samenvatten en beantwoorden;
- een informatieavond voor betrokkenen en belanghebbenden;
- afhankelijk van de aard en omvang van de invulling van de ontwikkelingen die in de Structuurvisie Harderwijk 2025 zijn opgenomen, doorlopen van besluit-m.e.r. procedures.

Bijlage overzicht wet- en regelgeving en beleidsdocumenten

niveau	naam	relevantie
landelijke wetgeving	Wet milieubeheer	Algemene milieuhygiënische kaders, basis voor besluiten met specifieke milieuhygiënische kaders, stelt eisen aan planMER
	Besluit milieueffectrapportage	Stelt eisen aan planMER
	Wet geluidhinder	Normstelsel voor industrie-, wegverkeers-, en spoorweglawaaï.
	Besluit geluidhinder	Uitwerking van het normstelsel uit de Wet geluidhinder
	Wet bodembescherming	Wettelijk kader voor het bodembeleid
	Besluit externe veiligheid inrichtingen	Externe veiligheidskaders voor bij bedrijven
	Besluit externe veiligheid buisleidingen	Externe veiligheidskaders voor de aardgasleiding van de Gasunie
	Besluit bodemkwaliteit	Regels voor grondverzet
	Waterwet	Regelt het beheer van oppervlaktewater en grondwater en verbetert ook de samenhang tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening
	Wet geurhinder en veehouderij	Stelt eisen aan de geuremissie veehouderijbedrijven
	Wet ammoniak en veehouderij	Stelt eisen aan de emissie van ammoniak bij veehouderijbedrijven
	Wet milieubeheer hoofdstuk 5, titel 5.2 Wm	Luchtkwaliteitseisen zijn opgenomen in de Wet milieubeheer
	Besluit gevoelige bestemmingen	Kaders voor de bouw van 'gevoelige bestemmingen' langs (snel)wegen beperkt.
	Natuurbeschermingswet	Gebiedsbescherming staat centraal in deze wet. Het betreft de volgende te beschermen gebiedscategorieën: Natura 2000 (Speciale beschermingszones Vogel- en Habitatrichtlijn), Beschermde natuurmonumenten en Ramsar-wetlands
	Flora & faunawet	Voorziet in de bescherming van dier- en plantensoorten in hun natuurlijke leefgebied
	Wet ruimtelijke ordening (Wro)	Verankering van de bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur
	Besluit ruimtelijke ordening	Archeologie meewegen in bestemmingsplannen
	Monumentenwet 1988	Archeologie meewegen in bestemmingsplannen en rekening houden met de cultuurhistorische waarde van beschermde stads en dorpsgezichten (in Harderwijk de Binnenstad)
overige landelijk regelgeving en beleid	Circulaire risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen	Externe veiligheidskaders voor vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg en spoor
	Nota Mobiliteit	Rijksbeleid op het gebied van verkeer en vervoer
	Kaderrichtlijn water	Het bereiken van een goede ecologische en chemische toestand voor alle oppervlaktewaterlichamen en het beschermen en herstellen van alle grondwaterlichamen (verbinding infiltratie en kwelgebieden)
	Nationaal bestuurakkoord Water	Belangrijkste doel (via de watertoets) 'waterneutraal' bouwen
	Nationaal Waterplan	Maatregelen om voor toekomstige generaties veilig en leefbaar te houden en kansen die water biedt benutten
	Nationaal samenwerkingsverband luchtkwaliteit	Normenstelsel voor de luchtkwaliteit (met name voor stikstofdioxide (NO ₂) en fijnstof (PM10) zijn van belang)
	Nationaal landschap	De Veluwe is aangewezen als nationaal landschap, voor Harderwijk is dat het gehele buitengebied. De kernkwaliteiten van dit gebied moeten worden behouden en versterkt

niveau	naam	relevantie
<i>provinciaal beleid</i>	PVVP	Provinciaal (Gelders) Verkeers- en Vervoersplan
	Nationaal Landschap Veluwe + Centaal Veluws natuurgebied	Het gebied heeft een beschermde status en hieraan ontwikkelingen toetsen, komt rechtstreeks voort uit de Nota Ruimte
	Provinciale structuurvisie Gelderland	In de structuurvisie staan de hoofdlijnen van het provinciale ruimtelijke beleid.
	Belvoir 3 Cultuurhistorisch beleid 2009-2012	Gebiedsbeschrijvingen met huidige karakteristiek van gebieden en streefbeelden. Het beleid is om deze te behouden en te versterken.
	Provinciaal beleidskader archeologie	Gebieden die de provincie van belang acht in kader van archeologie, de binnenstad en omgeving is een zogenaamde parelgebied
<i>regionaal beleid</i>	Regionaal Waterplan 2009-2015	Lange termijn doelstelling (2027) voor de maatschappelijke functies van water (aanwijzing grond- en oppervlaktewaterlichamen, vastleggen huidige ecologische toestand, maatregelen voor verbetering van de grondwaterkwaliteit)
	Waterbeheersplan Waterschap Veluwe	Beschrijft voor de planperiode 2010 tot en met 2015 de strategische visie en uitvoeringsstrategie voor het waterschap.
<i>gemeentelijk beleid</i>	Milieubeleidsplan 2009-2012	Gebiedsgerichte milieukwaliteitsbeelden voor de voor dat gebied relevant milieuaspecten
	Externe veiligheidsbeleid Regio Noord-Veluwe - gemeente Harderwijk	Kaders voor de bevoegdheid om, hoe en wanneer, hogere grenswaarden van te stellen
	Beleidsregels wegverkeerslawaaï gemeente Harderwijk	Kaders voor het toepassen van hogere grenswaarde
	Bodemkwaliteitskaart en Bodembeheerplan periode 2006-2010	Kaders voor verantwoord omgaan met verontreinigde grond (planning: herziening in 2011)
	Bodemfunctiekaart	Op verantwoorde wijze om te gaan met grondstromen binnen de gemeente Harderwijk, voorkomen van verslechtering van de ontvangende bodem of gezondheids- en verspreidingsrisico's (planning: vaststelling in 2011)
	Archeologienota Harderwijk en concept archeologiebeleid 2011-2015 met bijbehorende beleidskaart archeologie	Kaders hoe archeologie bij ruimtelijke ontwikkelingen moet worden betrokken
	Nota cultuurhistorie: Toekomst voor tastbare geschiedenis, Kansen Kosten Keuzen voor Monumenten, Archeologie en Cultuurlandschap	Beleid om cultuurhistorie te betrekken bij ruimtelijke ontwikkelingen door middel van cultuurhistorische analyses
	GVVP 2010-2015, Op weg naar kwaliteit	Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan, vastgesteld door de raad van Harderwijk, december 2010
	Mobiliteitsvisie 2030, Op weg naar kwaliteit	Mobiliteitsvisie van de gemeente Harderwijk met als horizon 2030
	Waterplan Harderwijk 2006-2009	Richt zich op verbeteringen op het gebied van water in de hele gemeente, zowel in het bebouwde gebied als daarbuiten

